

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

01.09.2023

Atzinums Nr. 4-03/12/2023
Par Olaines novada attīstības programmas 2022. – 2028. gadam
Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātājs:

Olaines novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90000024332, juridiskā adrese: Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV – 2114, e-pasts: pasts@olaine.lv.

Vides pārskata sagatavotājs:

SIA “*Reģionālie projekti*”, reģistrācijas Nr. 40003404474, juridiskā adrese: Rūpniecības iela 32b, Rīga, LV – 1045, e-pasts: birojs@rp.lv.

Plānošanas dokuments:

Olaines novada attīstības programma līdz 2028. gadam

SIA “*Reģionālie projekti*” 2023. gada 31. jūlijā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam (1.0 redakcija) (turpmāk – Attīstības programma) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) precizēto Vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats)¹. Attīstības programmu izstrādāja Olaines novada pašvaldība (turpmāk – Izstrādātāja). Stratēģisko novērtējumu veica SIA “*Reģionālie projekti*” (turpmāk – Sagatavotāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai² – Birojam – ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

Vides pārskats nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu³.

¹ Biroja Reģ. Nr. 4-01/1847.

² Novērtējuma likuma 6. panta pirmā daļa.

³ Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts.

Biroja atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti Biroja iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Attīstības programmas Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 *“Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”* IV nodaļas *“Vides pārskatā iekļaujamā informācija”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Attīstības programmas galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Attīstības programmas un tās ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā noteiktajam – sākot ar 2021. gada 1. jūliju jaunveidotajā Olaines novada administratīvajā teritorijā iekļauts Olaines novads, kas izveidots 2009. gadā, kam pievienota papildu meža teritorija no Ķekavas novada, lai nodrošinātu ģeogrāfiski vienotu Olaines novada teritoriju. Veidojot vienotu turpmāko Olaines novada attīstības redzējumu, tiek izstrādāta kopēja visas jaunizveidotās teritoriālās vienības Attīstības programma. Stratēģiskais novērtējums Attīstības programmai piemērots ar Biroja 2021. gada 31. maija lēmumu Nr. 4–02/48 *“Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”*⁴.
- 1.3. Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas Olaines novada attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi septiņu gadu periodam līdz 2028. gadam, lai īstenotu Stratēģijā izvirzītos ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus. Attīstības programma sastāv no četrām daļām: 1) Esošā situācija, 2) Stratēģiskā daļa, 3) Rīcības plāns un 4) Investīciju plāns.
- 1.4. Attīstības programmas Stratēģijas daļā izvirzītas šādas vidēja termiņa prioritātes:
 - 1.4.1. **VP1. Cilvēkresursu attīstība** ar rīcības virzieniem: 1) RV1 Izglītība un prasmes; 2) RV2 Kopiena; 3) RV3 Kultūrvide un 4) RV4 Sports un aktīvā atpūta.
 - 1.4.2. **VP2. Sociāli droša vide** ar rīcības virzieniem: 1) RV5 Sociālie pakalpojumi un aizsardzība; 2) RV6 Veselības aprūpe un veicināšana un 3) RV7 Drošība.
 - 1.4.3. **VP3. Ilgtspējīgs mājoklis, infrastruktūra un vide** ar rīcības virzieniem: 1) RV8 Vide un publiskā ārtelpa; 2) RV9 Mājokļi un tehniskā infrastruktūra un 3) RV10. Klimatnoturība un enerģētika.
 - 1.4.4. **VP4. Transporta infrastruktūra** ar rīcības virzieniem: 1) RV11 Transporta infrastruktūra un 2) RV RV12 Mobilitāte.
 - 1.4.5. **VP5. Augoša un konkurētspējīga uzņēmējdarbības vide** ar rīcības virzieniem: 1) RV13 Uzņēmējdarbības atbalsts un 2) RV14 Inovācija un ekonomikas dažādošana.
 - 1.4.6. **VP6. Efektīva pārvaldība un atpazīstamība** ar rīcības virzieniem: 1) RV15 Pašvaldības pakalpojumi un pārvaldība; 2) RV16 Iesaiste un komunikācija un 3) RV17 Tūrisms un mārketingš.

⁴ Lēmums pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/lemumi>.

1.5. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem Birojs konstatē:

- 1.5.1. Kā nozīmīgākās ar vidi saistāmas vidēja termiņa prioritātes *VTP3 Ilgtspējīgs mājoklis, infrastruktūra un vide* un *VTP4 Integrēta mobilitāte un savienojumi*. Prioritātes *VTP3 Ilgtspējīgs mājoklis, infrastruktūra un vide* ir vērsta uz publiskās ārtelpas attīstību, teritorijas un īpašumu pārvaldību un atkritumu apsaimniekošanas attīstību. Prioritātes ietvaros plānotas aktivitātes infrastruktūras, tostarp ūdenssaimniecības, siltumapgādes, meliorācijas, ielu un publiskās ārtelpas apgaismojums, attīstībai tieši ciemos. Attīstības programmā plānota energoefektivitātes projektu īstenošana un daudzdzīvokļu māju pārbūves process ar pašvaldības atbalstu, kā arī jaunu mājokļu attīstība.
- 1.5.2. Vidēja termiņa prioritāte *VTP4 Integrēta mobilitāte un savienojumi* saistīta ar transporta jomas attīstību, ņemot vērā arī dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* un reģionālās stacijas Olaines novadā izveidi, kā arī citus nacionāla mēroga infrastruktūras attīstības projektus un jaunu mobilitātes pakalpojumu ieviešanu.
- 1.5.3. Saskaņā ar Vides pārskatā sniegto informāciju Attīstības programmas izstrādē ņemts vērā Olaines novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas, iedzīvotāju foruma un tematisko darba grupu sanāksmēs iegūtie, kā arī publiskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi. Tā rezultātā kā būtiskākā nepieciešamība novadā ir ciemos attīstīt / uzlabot (t.sk. dārzkopības sabiedrību ciemos) infrastruktūru (apgaismojums, ceļa segumu atjaunošana, droši velo un gājēju ceļi, kas savieno ciemus, velo apkopes punkti, bērnu rotaļu laukumi, centralizēta ūdensapgāde un kanalizācija, jauni tūrisma objekti), kas ir ņemts vērā, izstrādājot Attīstības programmas Rīcības plānu un Investīciju plānu ar plānotajiem projektiem / pasākumiem.
- 1.5.4. Atbilstoši Noteikumu Nr. 157 7.¹ punktā noteiktajam Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumenta un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Prasību par alternatīvas iekļaušanu Vides pārskatā nosaka arī Noteikumu Nr. 157 8. punkts. Līdz ar to dažādu risinājumu novērtēšana izriet no normatīvo aktu prasībām un Stratēģiskā novērtējuma mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu. Vienlaikus Vides pārskatā norādīts: "*Attīstības programmai nav plānoti vairāku alternatīvu scenāriji, jo Rīcības plānā un Investīciju plānā izvirzītās rīcības un projekti tiks īstenoti pakāpeniski, atkarībā no pieejamā finansējuma, tehniskajām iespējām un vajadzībām – pašvaldībai nav finansiālu iespēju par saviem līdzekļiem īstenot visus Investīciju plānā ietvertos projektus, tāpēc lielā mērā Attīstības programmas realizācija ir atkarīga no valsts un Eiropas Savienības finanšu instrumentu atbalsta*". Tādējādi Birojs konstatē, ka konkrētajam plānošanas dokumentam alternatīvu novērtējums Vides pārskatā nav sniegts. Birojs vērš uzmanību uz to, ka alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar ietekmi uz vidi, kur apsvērtas un iespējamās alternatīvas. Plānošanas dokumentu izstrādes gaitā tiek izstrādāti vairāki turpmākās attīstības scenāriji, gala variantā iestrādājot tikai tos risinājumus, kas novērtēti kā atbilstošākie. Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir šīs dažādās idejas un alternatīvas izgaismot un parādīt arī Vides pārskatā, salīdzināt tās no vides ieguvumu viedokļa, pamatot, kādēļ tieši konkrētais risinājums izvēlēts kā pamatotākais. Birojs vērš uzmanību, ka Stratēģiskā novērtēšanā un vides pārskata dažādu alternatīvu izstādē var izmantot Biroja tīmekļa vietnē publicēto materiālu "*Metodiskais materiāls tvēruma un alternatīvu noteikšanai un būtiskuma izvērtējumam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros*"⁵. Biroja ieskatā plānošanas dokumenta izstrādātāji

⁵ Pieejams: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/jaunums/metodiskais-materials-tveruma-un-alternativu-noteiksanai-un-butiskuma-izvertejumam-strategiska-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-ietvaros>

šajā gadījumā nav izmantojuši pilnībā tās iespējas, ko sniedz Stratēģiskais novērtējums.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantoti Olaines novada pašvaldības sniegtie dati, VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) u.c. institūciju rīcībā esošā informācija.

2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta teritorijas vispārīgs raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem un apkopojums par teritorijas dabas vērtībām. Galvenajos ietekmes aspektos ir secināms:

2.2.1. 2022. gadā Olaines novada pašvaldība sadarbībā ar Latvijas Universitātes pētniekiem īstenoja gaisa kvalitātes (tika mērītas cietās daļiņas PM₁₀ un PM_{2,5}, benzols, toluols, ksilols, sērūdeņradis, amonjaks, metāns) un smakas monitoringa projektu dažādās sezonās (bez apkures un ar apkuri), uzstādot gaisa kvalitātes monitoringa iekārtas Olaines pilsētā un tās apkārtnē. Gaisa kvalitātes mērījumi tika veikti no 2022. gada 1. augusta līdz 11. decembrim četrās monitoringa vietās: Dalbes ielā 15, Zeiferta ielā 4 un Jelgavas ielā 9, Olainē, kā arī Upenieku ielā 13, Grēnēs. Projekta rezultāta secināts, ka gaisa kvalitāte Olainē ir laba, savukārt smaku piesārņojuma mērījumi liecina, ka atsevišķu gaistošo vielu piesārņojums, kas nerada diskomfortu, novērots Grēnēs. Atbilstoši *Olaines novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna līdz 2030. gadam* apkopotās informācijas novadā 2020. gadā lielākais emitētais oglekļa dioksīda (CO₂) gāzu emisiju apjoms bija privātā transporta degvielas patēriņam (33%), mājokļu sektora siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņam (38%) un rūpniecības sektora elektroenerģijas patēriņam (13%). Ņemot vērā enerģijas patēriņa nebūtiskās izmaiņas pēdējos gados Olaines novadā, arī CO₂ emisiju apjoms kopš 2016. gada ir samazinājies tikai par 1,8%.⁶

2.2.2. Centralizētā siltumapgāde novadā pieejama Olainē, Jaunolainē un Stūrīšos, kā kurināmo izmantojot, galvenokārt, dabasgāzi (Olainē un Stūrīšos), kā arī šķeldu (Jaunolainē un Stūrīšos). Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai novadā plānots izvērtēt jaunu ergoavotu uzstādīšana, kas sekmēs klimata mērķu sasniegšanu, ņemot vērā, ka pēc 2024. gada tiks pārtraukts obligātās iepirkuma komponentes atbalsts koģenerācijas stacijām, no kurām SIA “*Olaines ūdens un siltums*” iepērk siltumenerģiju⁷. Pozitīvi vērtējama tendence, ka novadā ik gadu palielinās energoefektīvo pašvaldību ēku skaits, šādas aktivitātes plānotas arī turpmāk ar Attīstības plāna realizāciju.

2.2.3. Trokšņa ietekmei Olaines novadā visvairāk pakļauti iedzīvotāji, kuri dzīvo blakus dzelzceļa līnijai *Rīga – Jelgava* un valsts galvenajam autoceļam A8 *Rīga–Jelgava–Lietuvas robeža (Meitene)*. Novadu šķērsojošo valsts galveno autoceļu A5 *Rīgas apvedceļš (Salaspils – Babīte)* un A7 *Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle)* tiešā tuvumā neatrodas dzīvojamās apbūves teritorijas. Galvenā autoceļa A8 *Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene)* posmam no Rīgas līdz autoceļam P100 *Jelgava – Dalbe* tuvumā 2022. gadā ir identificēti dienas, vakara un arī nakts trokšņa līmeņu pārsniegumi apbūvētajās teritorijās, kas skar Jaunolaines, Pārolaines un

⁶ Olaines novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030. gadam, https://www.olaine.lv/uploads/kcfinder/files/attistibas_planosanas_dokumenti/SECAP_Olaines_novada.pdf (skatīts 24.08.2023.).

⁷ Turpat.

Pēternieku ciemos⁸. Autoceļa A8 posma Rīga – P100 Jelgava – Dalbe tuvumā atrodas 228 mājojli ar ~1400 iedzīvotājiem, kas novietoti teritorijās, kur trokšņa rādītāja Ldiena vērtības ir lielākas par 55 dB(A). 381 mājojli ar 2074 iedzīvotājiem atrodas teritorijās, kur trokšņa rādītāja Lvakars vērtības pārsniedz 50 dB(A). Autoceļa A8 posma Rīga – P100 Jelgava – Dalbe tuvumā 378 mājokļos ar 2071 iedzīvotājiem aprēķinātais trokšņa rādītājs Lnakts ir lielāks par 45 dB(A).⁹

- 2.2.4. Saskaņā ar LVGMC Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras, sapropeļa un dziedniecības dūņu) krājumu bilanci Olaines novadā atrodas 24 izmantojamo derīgo izrakteņu atradnes. Pamatā novada teritorijā iegūstami smilts derīgie izrakteņi, bet trīs atradnēs iespējams iegūt kūdru un divas saldūdens kaļķiežus.
- 2.2.5. Novadā atrodas ūdensteces Misa, Cena, Olainīte, Spulle, Jāņupe, Medaine, Mellupe, Pupla, Putrupe un Ežupe, kā arī ezeri Mežezers (ūdenskrātuve (bijušais karjers)), Stūnīšu ezers, Melnais ezers un Vīntapu ezers. Misas upe ir viens no ūdensobjektiem, kas līdz 2027. gadam nesasnies labu ekoloģisko un / vai ķīmisko kvalitāti¹⁰, tāpēc saskaņā ar normatīviem aktiem, tiek piemēroti izņēmumi sasniedzamajiem mērķiem dabisku apstākļu dēļ. Misas upes posmā L129 (Misa_3) noteikts izņēmums fosfora (P) mērķa sasniegšanai, līdz ar to nepieciešams P samazinājums no Olaines notekūdeņu attīrīšanas iekārtām kombinācijā ar meliorācijas pasākumiem (lai mazinātu noteci no mežiem). Misas upes posmā L140 (Misa_2), īstenojot pasākumus regulētajos upes posmos, bioloģisko elementu uzlabošanās dabisko apstākļu rezultātā (ļoti lēni tekoša upe) var notikt pakāpeniski ilgākā laika posmā. Savukārt biogēnu mērķa sasniegšana var notikt vienlaikus ar ūdensobjekta L139 Misa_1 mērķa sasniegšanu (atbilstošu slāpekļa (N) samazinājumu)¹¹. Kopumā notekūdeņu ietekme Misā novērtēta kā būtiska.
- 2.2.6. Olaines novada teritorijā pieejamas vairākas labiekārtotas neoficiālās peldvietas, tostarp Klīves (Līdumu) karjers, Jāņupes karjers, karjers pie naftas bāzes “Pirmas” un Jaunolaines Mežezers. Peldvietās peldsezonas laikā (no maija līdz augustam) par pašvaldības finansējumu tiek nodrošināta peldūdens kvalitātes kontrole, ko sadarbībā ar pašvaldību veic valsts zinātniskā institūta “BIOR” laboratorija. No 2016. gada minētajām peldvietām neatbilstoša ūdens kvalitāte nav konstatēta.
- 2.2.7. Centralizēta ūdensapgāde novadā pieejama Olainē un atsevišķos ciemos – Jaunolainē (Birzniekos), Stūnīšos (Baložos un Bērzpilī), Pārolainē un Grēnēs. Ciemos, kuros nav pieejama centralizētā ūdensapgāde, tiek izmantoti individuālie ūdensapgādes risinājumi. Centralizēta notekūdeņu savākšana un attīrīšana tiek nodrošināta Olainē, Jaunolainē un Stūnīšos. Apdzīvotajās vietās, kurās nav pieejama centralizēta notekūdeņu savākšana un attīrīšana, tiek izmantoti individuāli risinājumi – nosēdvertnes, septiķi, izsmeļamās bedres u.c. Iepriekšējā plānošanas periodā realizēti vairāki ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības investīciju projekti, tostarp Grēnēs, Stūnīšos, Pārolainē, Bērzpilī un Olainē, pašvaldība šajā plānošanas periodā turpina īstenot investīciju projektu “*Olaines notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcijas darbu projekta 1. un 2. rekonstrukcijas darbu kārtas*”.

⁸ Trokšņa stratēģisko karšu izstrāde valsts galvenā autoceļa A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (Meitene) posmam no Rīgas līdz Jelgavai. Rezultātu kopsavilkums. SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, 2022. <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/troksnu-kartes> (skatīts 25.08.2023.).

⁹ Turpat.

¹⁰ Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam.. Rīga, SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (2021).

¹¹ Turpat.

- 2.2.8. Olaines novads ir iekļauts Viduslatvijas atkritumu apsaimniekošanas reģionā. AS “*Olaines ūdens un siltums*” 2021. gadā no Olaines novada iedzīvotājiem, iestādēm un uzņēmumiem pieņēma 70 018 m³ sadzīves atkritumu, t.i., par 0,5 % mazāk salīdzinot ar 2020. gadu¹². Atkritumu apsaimniekošanas uzlabošanā veikta dalītās atkritumu šķirošanas sistēmas ieviešana, izveidojot atkritumu savākšanas un šķirošanas centru, uzstādot konteinerus dalīto atkritumu vākšanai. Izvietoti konteineri bioloģiski noārdāmo atkritumu nodošanai 5 slēgtajos laukumos Jaunolainē (daudzdzīvokļu māju teritorijā), un 2 slēgtajos laukumos Gaismās (Stūnīšos). Ar 2022. gada 1. februāri vairākās tirdzniecības vietās darbību uzsāka depoziņa iepakojumu savākšanas vietas – Olainē (7) un Jaunolainē (2). Attīstības programmā ir iekļautas rīcības *Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošana novadā (R8.24.1.)*, *Dalīto atkritumu šķirošanas attīstība (R8.24.2.)*, *Lielgabariņa atkritumu un citu nestandarta atkritumu savākšanas organizēšana (R8.24.4.)* un *Iedzīvotāju izglītošanas aktivitātes par atkritumu šķirošanu (R8.24.3.)*.
- 2.2.9. Olaine ir reģionālas nozīmes industriālais centrs, kas ir attīstījusies kā ķīmiskās rūpniecības un farmaceitiskās nozares pilsēta. Olaines novadā reģistrēti trīs A kategorijas (AS “*Olainfarm*”, AS “*Olaines ķīmiskā rūpnīca “Biolars”*” un AS “*BAO*”), 33 B kategorijas un 26 C kategorijas piesārņojošo darbību veicēji. Novadā atrodas uzņēmums (SIA “*CrossChem*”, Olaines pagastā), kam saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumiem Nr. 131 “*Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi*” 15. punkta prasībām jāizstrādā Rūpniecisko avāriju novēršanas programma.
- 2.2.10. Saskaņā ar LVĢMC uzturēto piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu informācijas sistēmu Olaines novada teritorijā atrodas 4 piesārņotas vietas (Olaines sadzīves atkritumu izgāztuve, SIA “*Biolar*” ražošanas atkritumu izgāztuve, “*Lukoil Baltija R*” naftas bāze un Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuve “*Ekolauks*”) un 9 potenciāli piesārņotas vietas. Viens no nozīmīgākajiem piesārņojošajiem objektiem Lielupes upju baseina apgabalā noteikta vēsturiski piesārņotā vieta – Olaines šķidro bīstamo atkritumu izgāztuve “*Ekolauks*”, kurā sanācija daļēji ir veikta, tomēr piesārņojums vēl nav pilnībā likvidēts. Sanāciju nepieciešams veikt arī SIA “*Biolar*” ražošanas atkritumu izgāztuvē¹³.
- 2.2.11. Plūdu apdraudētas vietas novadā ir Olaines pagastā, teritorijas ap Misas, Olainītes un Medaines upēm. Misa visā tās garumā iekļauta plūdu riska teritoriju objektu sarakstā¹⁴. Attīstības programmas Rīcības plānā iekļauta rīcība *Plūdu risku pārvaldības uzlabošana un pretplūdu pasākumu īstenošana (R9.27.6.)*. Pašvaldībā ir izstrādāts Olaines novada sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns¹⁵.
- 2.2.12. Olaines novada teritorijā atrodas divas *Natura 2000* teritorijas – īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (ĪADT) – dabas liegums “*Cenas tīrelis*” (daļa) un “*Melnā ezera purvs*”. Ņemot vērā esošā vides stāvokļa novērtējumu, tematisko darba grupu un iedzīvotāju forumu rezultātus, Attīstības programmā ir iekļautas rīcības *Invazīvo augu un dzīvnieku sugu izplatības mazināšana (R8.21.1.)*, *Dabisko pļavu izveide (R8.21.2.)*, *Vides izglītības centra izveide (R8.21.3.)*, *Mežu un purvu resursu ilgtspējīga izmantošana tūrismā (R8.21.4.)* un *Derīgo izrakteņu racionāla un ilgtspējīga ieguve un izmantošana (R8.21.5.)*.

2.3. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu Birojs

¹² AS “*Olaines ūdens un siltums*” 2021. gada pārskats.

¹³ Lielupes upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam. Rīga, SIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (2021).

¹⁴ Turpat.

¹⁵ Apstiprināts ar Olaines novada 2022. gada 23. marta domes sēdes lēmumu (5. prot., 3.p.).

konstatē:

- 2.3.1. Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli novadā, tostarp aspektos, kur īpaši nepieciešami pasākumi vides kvalitātes uzlabošanā.
- 2.3.2. Viena no problēmām novada teritorijā ir transporta radītie trokšņa pārsniegumi galvenā autoceļa A8 Rīga – Jelgava – Lietuvas robeža (*Meitene*) tiešā tuvumā (skatīt 2.2.3. sadaļu), kur atrodas arī dzīvojamā apbūve. Birojs konstatē, ka šādas teritorijas Olaines novada teritorijas plānojuma¹⁶ Grafiskajās kartēs noteiktas kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem *Vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas teritorijas (TIN14)*, kur vides trokšņa rādītājs atbilstoši Trokšņa stratēģiskajām kartēm¹⁷ pārsniedz Ministra kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” noteiktos robežlielumus. Līdz ar to Birojs vērs pašvaldības uzmanību, ka teritorijās, kur jau pašlaik konstatēti vides trokšņa robežlieluma pārsniegumi un kur to pieaugums ir prognozējams, nepieciešams izsvērt ar plānošanas dokumentiem ierobežojumus, vai arī pārskatīt teritoriju turpmākās attīstības iespējas atbilstoši normatīvo aktu regulējumam. Tāpat novada turpmāko attīstības plānošanas dokumentu (teritorijas plānojums, lokālpilnoojums, detālpilnoojums) izstrādē būtiski ievērot Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 147. punkta prasību “*plānojot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz normatīvajos aktos piesārņojuma jomā noteiktos piesārņojuma robežlielumus*”. Vienlaikus jāņem vērā, ka teritorijās, kur ir būtiski vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi, tā samazināšana līdz pieļaujamam līmenim ar atsevišķiem prettrokšņa pasākumiem, piemēram, lokālu prettrokšņa sienu būvniecību vienā īpašumā, – var nebūt iespējama, tādēļ trokšņu jutīgu objektu paredzēšana Biroja ieskatā šādās teritorijās nav pieļaujama.
- 2.3.3. Vides pārskatā nav sniegta informācija par dzeramā ūdens kvalitāti novada teritorijā, to atbilstību normatīvajiem regulējumiem, kā arī novada iedzīvotāju (%) nodrošinājumu ar centralizētajiem ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas pakalpojumiem. Vienlaikus Birojs konstatē Veselības inspekcijas veiktajos auditormonitoringos¹⁸ dzeramā ūdens kvalitātes neatbilstību Ministra kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumu Nr. 671 “*Dzeramā ūdens obligātā nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība*” prasībām novada teritorijā atsevišķos gados (piemēram, Olaines PII “*Ābelīte*” Parka iela 5, Olaine (2022. gadā sulfāti 281 mg/l un 2020. gadā sulfāti 303 mg/l (maksimāli pieļaujamā norma 250 mg/l)). Minētie jautājumi par pakalpojumu pieejamību un to kvalitāti ir tieši saistīti ar plānošanas dokumenta izstrādi un Biroja ieskatā pakalpojumu pieejamība un tās kvalitāte ir viens no svarīgākiem nosacījumiem jaunu dzīvojamo teritoriju izveidei, kas, ņemot vērā plānoto dzīvojamo teritoriju attīstību, ir ļoti aktuāli. Līdz ar to Biroja vērtējumā Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar esošās situācijas izvērtējumu minētajos aspektos saistībā ar Attīstības programmā plānotajiem pasākumiem.

¹⁶ Apstiprināts ar Olaines novada domes 2022. gada 24. augusta lēmumu (Nr. 11 25. p.). Pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_24932 (skatīts 29.08.2023.).

¹⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” 63.1. punkta nosacījumiem trokšņa stratēģiskās kartes izstrādā autoceļiem, uz kuriem satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā. Trokšņu stratēģiskās kartes pieejamas: <https://lvceli.lv/celu-tikls/celu-kartes/troksnu-kartes/> (skatīts 28.08.2023.).

¹⁸ Veselības inspekcijas dzeramā ūdens kvalitātes auditormonitoringa rezultāti pieejami: <https://www.vi.gov.lv/lv/uzraudziba-un-kontrole> (skatīts 29.08.2023.).

2.3.4. Atbilstoši Vides pārskata sniegtajai informācijai var secināt, ka novada teritorijā ievērojamas platības aizņem esošās derīgo izrakteņu atradņu teritorijas. Birojs konstatē, ka Attīstības programmā, ņemot vērā esošā vides stāvokļa novērtējumu, tematisko darba grupu un iedzīvotāju forumu rezultātus, ir iekļauta rīcība *Derīgo izrakteņu racionāla un ilgtspējīga ieguve un izmantošana (R8.21.5.)*. Tomēr Biroja vērtējumā tikpat svarīgi ir vērēt uzmanību uz to, kā šīs teritorijas pēc dabas resursu ieguves tiks atjaunotas un sakoptas, lai ilgtermiņā nedegradētu ainaviskās vērtības. Biroja ieskatā rekomendējams turpmākajos teritoriju attīstības plānošanas dokumentos (teritorijas plānojumā, lokālplānojumos) teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) iekļaut atbilstošus nosacījumus esošo vai plānoto karjeru turpmākajā apsaimniekošanā, lai nākotnē veidotos dabas bioloģiskajai daudzveidībai vērtīgas teritorijas. Piemēram, pēc derīgo izrakteņu ieguves beigšanas izstrādātās teritorijas iespējams renaturalizēt, veidojot ūdenstilpes retiem putniem un abiniekiem piemērotas dzīvesvietas. Šādu teritoriju veidošana īpaši svarīga ir ĪADT tuvumā, bet vēlama arī pārējā novada teritorijās, kas tiek izmantotas arī rekreācijai.

2.3.5. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajai informācijai plūdu apdraudētas vietas novadā ir teritorijas ap Misas, Olainītes un Medaines upēm. Birojs konstatē, ka Teritorijas plānojumā visiem ūdensobjektiem noteiktas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas un applūstošās teritorijas. Šādā kontekstā Birojs rekomendē pašvaldībai ņemt vērā Aizsargjoslu likuma 37. panta pirmās daļas 4. punktā noteikto, ka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus (ar šauriem izņēmumiem), tādējādi nepieļaujot šīs teritorijas izveidot par jaunām pastāvīgi apbūvējamām teritorijām.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

3.1. Sagatavotājas vērtējumā kopumā novada Attīstības programmā plānotās vidēja termiņa prioritātes, uzdevumi un rīcības virzieni paredz tādu projektu un pasākumu ieviešanu, kas kopumā (summāri) uzlabos novada vides kvalitātes rādītājus, t.sk. mazinās SEG (siltumnīcefekta gāzu) emisijas un dos novada ieguldījumu virzībā uz klimatneitralitāti, ekosistēmu klimatnoturību, sekmēs dabas resursu racionālu izmantošanu un aprites ekonomikas principu ieviešanu.

3.2. Birojs secina, ka vides kvalitātes kontrolei un uzlabošanai Attīstības programmā ir iekļautas rīcības: *Regulāri gaisa kvalitātes monitoringa pasākumi (R8.20.2.)*, *Notekūdeņu attīrīšanas staciju monitorings (R8.20.3.)*, *Trokšņu līmeņa monitorings un samazināšana (R8.20.4.)*, *Klimatneitrālu risinājumu ieviešana (R10.28.1)*, *Pašvaldībai piederošo ēku energoefektivitātes paaugstināšana (R10.28.2.)*, *Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana komunālajā infrastruktūrā (R10.28.4.)*, *Centralizēto siltumapgādes sistēmu modernizēšana (R10.28.5.)*, *Pašvaldības pāreja uz bezemisiju transportu (R10.28.7.)*, *Ceļu infrastruktūras attīstība (I1.29.1.)*, kā arī iekļautas rīcības *Decentralizēto kanalizācijas sistēmu uzraudzība (R8.20.1.)*, *Ūdenssaimniecības attīstības projektu īstenošana ciemos (R9.27.2.)* un *Komunālo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu attīstība (R9.28.3.)*, kas tiešā veidā varētu arī uzlabot Misas upes ūdensobjektu (L129, L139 un L140) slikto ūdens kvalitāti (skatīt 2.2.5. sadaļu).

3.3. Vienlaikus Birojs konstatē, ka, ņemot vērā novada iedzīvotāju izteikto vēlmi plānošanas dokumenta izstrādes laikā, Attīstības programmā ietverti pasākumi, kas saistīti ar infrastruktūras attīstību ciemos, īpaši pievēršot uzmanību dārzkopības sabiedrību ciemu turpmākajai attīstībai. Attīstības programmā tiek plānoti tādi pasākumi, kā, piemēram,

R8.22.3. Olaines novada vietējās nozīmes un dārzkopības kooperatīvu teritoriju tematiskā plānojuma īstenošana un R8.22.4. Dārzkopības kooperatīvu ciemu pārvaldības modeļa pilnveide. Kā norādīts Vides pārskatā, tad dārzkopības sabiedrības ciemi savu sākotnējo kā specifiskas apdzīvotas vietas izveidi laika gaitā ir mainījuši un kļuvuši par pastāvīgu dzīvesvietu. Šādā kontekstā Birojs vērš pašvaldības uzmanību, ka esošo dārza māju apbūves teritoriju pārveidošanā par pastāvīgu dzīvojamās apbūves teritoriju, jāņem vērā Noteikumu Nr. 240 67. punktā noteiktās prasības: esošās vasarnīcu un dārza māju apbūves teritorijas var pārveidot par pastāvīgu dzīvojamo apbūves teritoriju, ievērojot šādus nosacījumus: 1) ja tiek izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, kas aptver vismaz vienu apbūves kvartālu vai citādi funkcionāli saistītu teritoriju, un teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zona pieļauj attiecīgu izmantošanas veidu un 2) ja iespējams nodrošināt energoapgādi, ūdensapgādes un komunālo notekūdeņu kanalizācijas sistēmas, lietusūdeņu savākšanas sistēmas un ceļu tīkla izbūvi, kā arī atkritumu apsaimniekošanu.

- 3.4. Birojs konstatē, ka Attīstības programmā tiek iekļauti pasākumi, kas vērsti uz jaunu dzīvojamo teritoriju attīstības plānošanu (*R9.25.1. Jaunu ēku un dzīvojamās apbūves teritoriju attīstība*), un pasākumi, kas saistīti ar dažādu mobilitātes iespēju attīstību (*R12.31.1. Mobilitātes punktu attīstība*), kā arī transporta infrastruktūras attīstību (piemēram, *R11.29.3 Medemciema krustojuma rekonstrukcija – divu līmeņu satiksmes mezgla izveide* un *R11.29.4 Ielu infrastruktūras attīstīšana ciemos*). Atbilstoši Vides pārskatā sniegtajai informācijai plānotās aktivitātes saistāmas arī ar dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* un reģionālās stacijas Olaines novadā izveidi, kā arī citiem nacionāla mēroga infrastruktūras attīstības projektiem un jaunu mobilitātes pakalpojumu ieviešanu. Novada turpmāko plānošanas dokumentu izstrādē (teritorijas plānojums, lokālplānojums un detālplānojums) saistībā ar jaunu dzīvojamo apbūves teritoriju attīstību jāņem vērā novada teritorijā konstatētie trokšņa līmeņa pārsniegumi teritorijās, kur dzīvojamās apbūves teritoriju izveide nav pieļaujams īstenot, par ko Birojs jau norādījis šā atzinuma 2.3.2. punktā.
- 3.5. Tāpat ar Attīstības programmu plānots atbalstīt uzņēmējdarbību ar sekmējošu infrastruktūras izveidi. Biroja ieskatā plānotās aktivitātes var būt saistāmas arī ar jau minētajiem infrastruktūras attīstības projektiem. Līdz ar to jāņem vērā perspektīvo transporta infrastruktūras objektu izbūve un ar minēto transporta infrastruktūru saistītā teritoriju turpmākā attīstība, nākotnē plānojot jaunas ražošanas vai tehniskās apbūves teritorijas. Birojs vērš uzmanību, ka jebkāda industriālo teritoriju izveide tiešā dzīvojamo apbūves teritoriju tuvumā var radīt konfliktsituācijas starp atšķirīgi ieinteresētajām pusēm. Līdz ar to Birojs rekomendē turpmākajā novada attīstības plānošanā, izstrādājot Olaines novada teritorijas plānojumu un lokālplānojumus, pievērst īpašu uzmanību gan industriālo zonu, gan arī dzīvojamo zonu izvietojumam, ņemot vērā jau konstatētās trokšņa robežlieluma pārsnieguma vietas, lai neveidotos summārās ietekmes, kas pasliktinātu iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti. Tāpat svarīgi ir noteikt ne tikai šo teritoriju atrašanās vietas, bet arī TIAN iestrādāt atbilstošas prasības iespējamās ietekmes novēršanai / mazināšanai.
- 3.6. Birojs konstatē, ka ar plānošanas dokumentu tiek atbalstīta alternatīvo enerģijas avotu izmantošanu. Šādā kontekstā Birojs rekomendē pašvaldībai turpmākā teritoriju attīstības plānošanā izsvērt, kādu no attīstības virzieniem (alternatīvā enerģija, mežsaimnieciskā darbība, lauksaimnieciskā darbība) noteikt kā prioritāti, ņemot vērā, ka novadā notiek gan ar mežsaimniecību, gan ar lauksaimniecību saistīta saimnieciskā darbība. Vienlaikus plašās teritorijās atrodas arī dabas vērtības. Tāpēc būtiski ir pārdomāti izvēlēties vēja elektrostaciju un saules kolektoru izbūvei paredzētās teritorijas, tostarp izvērtēt to turpmākās attīstības iespējas, ņemot vērā pašvaldības konceptuālo ilgtermiņa redzējumu

novada teritorijas attīstībai un alternatīvo enerģijas avotu iederību tajā, iedzīvotāju (zemes īpašnieku) intereses, kā arī saistošo normatīvo aktu prasības.

- 3.7. Vienlaikus Birojs pozitīvi vērtē tādas rīcības kā *R8.21.1. Invazīvo augu un dzīvnieku sugu izplatības mazināšana* iekļaušanu Attīstības programmā, kas ir svarīgi šo invazīvo sugu likvidēšanai ne tikai novada, bet arī valsts mērogā. Biroja ieskatā pašvaldībai ieteicams izvērtēt nepieciešamību minētās rīcības ietvarā izstrādāt invazīvo sugu izplatības ierobežošanas pasākumu plānu, kas ietvertu teritorijas pastāvīgu apsekošanu (iedzīvotāju informēšana), kontroles mehānismus, kā arī iedzīvotājus motivējošus pasākumus, piemēram, nekustamā īpašuma nodokļu atlaides latvāņu invadētajās zemes vienībās, kas tiek atbilstoši koptas.
- 3.8. Vides pārskatā sniegta informācija par novadā esošajām neoficiālajām peldvietām. Birojs pozitīvi novērtē Attīstības programmā iekļautos pasākumus *R8.22.6. Oficiālas peldvietas ierīkošana* un *R8.22.7. Publisko ūdeņu piekļuves vietu attīstība*. Birojs rekomendē novadā izveidot peldvietas (ietverot novada neoficiālās peldvietas, kuras iedzīvotāji jau aktīvi izmanto) atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 28. novembrī noteikumiem Nr. 692 "*Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība*", ņemot vērā iespējamo tūrisma attīstību ar rekreācijas iespējām ūdensobjektu tuvumā. Jāņem vērā, ka tādā gadījumā oficiālās peldvietas ir nepieciešams iestrādāt arī jaunajā apvienotajā novada teritorijas plānojumā.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

Lai izvairītos no iespējamām negatīvām ietekmēm, pašvaldībai nepieciešams papildus pievērst uzmanību:

- 4.1. Pasākumiem, kas veicami plānošanas stadijā (piemēram, izstrādājot tematiskos plānus (tostarp ciemu attīstības plāni, transporta attīstības plāns), atsevišķu jomu stratēģijas (piemēram, ūdenssaimniecības attīstības stratēģiju), kā arī, būvniecības ieceres dokumentācijas u.tml.). Plānošanas stadijā ir jāprecizē īstenojamie uzdevumi, iespējamās ietekmes uz vidi un plānā vai projektā jāplāno negatīvās ietekmes mazināšanas pasākumi un to sagaidāmie rezultāti.
- 4.2. Pasākumiem, kas veicami ieviešanas stadijā, kas iedalāmi šādās kategorijās:
 - 4.2.1. Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir jāveic ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz *Natura 2000* teritoriju novērtējums.
 - 4.2.2. Ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic Novērtējuma likuma 1. pielikumā "*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*" noteiktajām darbībām. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (atkarībā no darbības ietekmes un apjoma) var tikt piemērota arī sākotnējā izvērtējuma rezultātā.
 - 4.2.3. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums, kas tiek noteikts atbilstoši Novērtējuma likuma 2. pielikuma "*Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums*" nosacījumiem.
 - 4.2.4. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām. Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015. gada 27. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 30 "*Kārtība, kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai*".

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Stratēģiskajā novērtējumā nav identificētas tādas ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām, lai būtu nepieciešami specifiski dabai nodarīto kaitējumu kompensēšanas pasākumi.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Attīstības programmas īstenošanai nav sagaidāma pārrobežu ietekme, jo Olaines novada teritorija tieši nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā Olaines novada Attīstības programmas īstenošanas vides stāvokļa izmaiņu un tendenču raksturošanai sniegti šādi indikatīvie rādītāji: 1) ūdenssaimniecības attīstības projekti ciemos (skaits); 2) pieslēgumi (%) centralizētajām notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmām, iedzīvotāju apmierinātība ar sniegto pakalpojumu; 3) attīrīto notekūdeņu apjomi un kvalitāte: virszemes ūdeņos novadīto attīrīto notekūdeņu apjomu dinamika (pa gadiem) un atbilstība normatīvo aktu prasībām attiecībā uz attīrīšanu (valsts statistiskā pārskata “2-Ūdens” informācija); 4) ēku, kurās veikti energoefektivitātes pasākumi, skaita (vai cits raksturojošs rādītājs) izmaiņas – daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās, pašvaldības / publiskās ēkas; 5) atkritumu šķirošanas iespējas (skaits, šķirošanas veidi), saražotā atkritumu daudzuma izmaiņas; 6) centralizētie siltumapgādes pakalpojumi (patērētāju skaits, izmaiņas); 7) atjaunīgo energoresursu lietojuma īpatsvars pašvaldības centralizētās siltumapgādes sistēmās (%); 8) īstenotie Olaines novada industriālo un ražošanas teritoriju gaisa un vides kvalitātes novērtēšanas, uzlabošanas un regulāra monitoringa pasākumi; 9) gaisa kvalitātes un smaku monitoringa veikšana; 10) trokšņa līmeņa monitorings gar valsts galvenajiem autoceļiem, dzelzceļu un veiktie pasākumi trokšņa samazināšanā; 11) enerģijas patēriņš pašvaldības ēkās un apgaismojumā (MWh/gadā); 12) jaunizveidoto gājēju un velobraucēju ceļu attīstības projektu skaits; 13) valsts un pašvaldības autoceļu un ielu garums ar asfaltbetona segumu (km); 14) novada dabas tūrisma apītē iesaistīto dabas teritoriju / objektu skaits, apmeklētāju skaita izmaiņas, no jauna ierīkoto apskates objekti (skaits, platība, garums takām u.tml.), apmeklētāju apmierinātība ar sniegtajiem tūrisma pakalpojumiem u.tml.; 15) sabiedrības iesaistes un līdzdalības līmeņa izmaiņas ar vides jomu saistītos projektos novadā (iedzīvotāju, NVO u.tml. skaits, %); 16) sabiedrības informētība par aktuāliem vides jautājumiem: energoefektivitāte, atkritumu dalīta vākšana, resursu aprites ekonomika u.tml. (anketēšanas rezultāti).

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā.

Attīstības programmas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2023. gada 5. jūnija līdz 2023. gada 3. jūlijam.

Informācija par sabiedrisko apspriešanu tika publicēta:

- 1) Valsts vienotā ģeotelpiskās informācijas portālā:
https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19293.
- 2) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/olaines-novada-iskas-zinas-02-06-2023> (publicēts 02.06.2023.).
- 3) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/no-5-junija-lidz-3-julijamnotiks-olaines-novada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-un-attistibas-programmas-publikaapsriesana?fbclid=IwAR3Ru1HN7KIKe3XC70ltLMVpU2NktaapDAGkT5bEbOY0nJlxEZsa7kA3XfE> (publicēts 31.05.2023.).
- 4) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē:
<https://www.olaine.lv/lv/pasvaldiba/publika-apsriesana>.
- 5) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: <https://www.olaine.lv/lv/jaunumi/29-junija-notiks-olainenovada-ilgtspejigas-attistibas-strategijas-un-attistibas-programmas-publika-apsriesanas-sanaksme> (publicēts 26.06.2023.).
- 6) Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē: www.olaine.lv (*Baneris publicēts sadaļā "Jaunumi" – par 29.06.2023. publiskās apspriešanas sanākumi*).
- 7) Laikrakstā "Rīgas Priņķa Avīze" (publicēts 02.06.2023.).

Ar Attīstības programmas projekta un Vides pārskata projekta materiāliem publiskās apspriešanas laikā bija iespējams iepazīties uz vietas izdrukātā veidā Olaines novada pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Zemgales ielā 33, Olainē, kā arī Olaines novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.olaine.lv sadaļā "Pašvaldība"/ "Publiskā apspriešana" vai "Jaunumi" un Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā: www.geolatvija.lv https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19293.

Rakstiskus priekšlikumus un atsauksmes par Attīstības programmas projektu un Vides pārskata projektu publiskās apspriešanas laikā varēja iesniegt klātienē Olaines novada Valsts un pašvaldības vienotajā klientu apkalpošanas centrā Zemgales ielā 33, Olainē vai nosūtīt pa pastu Olaines novada pašvaldībai, Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114; nosūtīt elektroniski uz e-pasta adresi: pasts@olaine.lv vai arī nosūtīt Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā: www.geolatvija.lv, https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19293.

Sabiedriskās apspriešanas sapulce notika 2023. gada 29. jūnijā plkst. 17:30 Olaines Kultūras nama lielajā zālē, Zeiferta ielā 11, Olainē. Attālināti sapulcē bija iespējams piedalīties, uzdodot arī jautājumus Olaines novada pašvaldības "Facebook" vietnē: <https://www.facebook.com/OlainesNovadaPasvaldiba>.

Vides pārskatā sniegta informācija par plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu. Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienestu, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu. No minētajām institūcijām tikai Dienests sniedzis priekšlikumus Attīstības programmas un Vides pārskata pilnveidošanai. Pārskats par sabiedrības iesaisti un konsultācijām ir iekļauts Vides pārskata pielikumā "Pārskats par attīstības programmas izstrādes procesu un sabiedrības līdzdalības pasākumiem", savukārt komentāri par institūciju priekšlikumiem ietverti 10.2. sadaļā "Institūciju atzinumu apkopojums (par vides pārskata projektu)".

Izvērtētā dokumentācija:

Olaines novada attīstības programma līdz 2028. gadam un tā Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likums “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
2. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants.
3. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants.
4. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*”.
5. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 9. – 33. punkts.
6. Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”.
7. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.
8. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*”.

Biroja viedoklis:

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, bet Vides pārskatu nepieciešams papildināt ar šā atzinuma 2.3.3. punktā norādīto. Pilnveidojot un īstenojot Olaines novada attīstības programmu līdz 2028. gadam, ņemami vērā Vides pārskatā un šā atzinuma 2.3. un 3. punktos ar apakšpunktiem izteiktie priekšlikumi.**
- 2. Lai konstatētu Olaines novada attīstības programmas līdz 2028. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Olaines novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (elektroniskā veidā) Birojā.**

Olaines novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr.157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu, paziņojumu elektroniskā veidā jānosūta arī Birojam ievietošanai tīmekļa vietnē.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Atzinums nosūtīts:

1. Olaines novada domei: *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei: *E.Adresē*.
3. SIA “*Reģionālie projekti*”, e–pasts: *birojs@rp.lv*

Daina Dzeguze,
daina.dzeguze@vpvb.gov.lv

